

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เราเกิดเป็นคนใด เกิดเป็นคนมาแล้วก็แสวงหาหนะ เขาถือลัทธิต่างๆ เขาว่าทุกศาสนาสอนคนให้คนเป็นคนดี เขาก็แสวงหาสังฆกรรมของเขา แต่เราเกิดเป็นชาวพุทธไง เราเกิดเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ เวลาออกบิณฑบาตสมัยพุทธกาล เวลาท่านมีเวลา ท่านจะไปโต้แย้งกับเจ้าลัทธิต่างๆ ด้วยคุณธรรม

ฉะนั้น เวลาพระเราไปโต้แย้ง ไปโต้แย้งหมายความว่าสนทนาธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรายังไม่เข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ เราจะไม่ย่อมปรินิพพาน” ท่านวางศาสนาไว้จนเข้มแข็ง เวลาท่านจะปลงอายุสังขาร “มารเอ๋ย บัดนี้ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราเข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะนิพพาน” นี่ไง เวลาพระกล่าวแก้ต่างๆ

เวลารากกล่าวแก้ กล่าวแก้โดยผิคนะ เวทนา ๓ เวทนา ๒ เวทนา ๖ เวทนา ๑๘ อย่างนี้ เวลาพูดผิด เวลามาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “โมฆบุรุษ เธอพูดอย่างนั้นได้อย่างไร โมฆบุรุษ” โมฆบุรุษคือพูดผิดไง โมฆบุรุษเห็นแก่ลาภ เห็นแก่สรรเสริญ เห็นแก่การยกย่องสรรเสริญของเขาไง ไม่เห็นแก่สังฆกรรมไง

ถ้าสังฆกรรม ธรรมะย่อมชนะอธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ว่าธรรมะย่อมชนะอธรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแน่นอน แต่การทำคุณงามความดี การทำคุณงามความดี ความดีทำได้ยาก ทำความชั่ว ทำความพอใจของเรามันทำได้ง่าย มันไหลไปตามกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก

ทีนี้ทำความดีๆ ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะย่อมชนะอธรรมนะ เวลาเราทำของเรา ธรรมะ สังฆกรรม เราพยายามค้นคว้าของเรา แม้แต่สร้างวัดสร้างวาขึ้นมา ถ้ามันเป็นศีลธรรม

วัฒนธรรม ชาวบ้านรอบวัดนั้นเขาก็มีความร่มเย็นเป็นสุข เขามีความอ่อนใจ เขามีความอบอุ่นของเขา นี่พูดถึงศีลธรรมวัฒนธรรมนะ ถ้าวัดนะ ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติ มีพระเป็นที่พึ่งอาศัย ชาวบ้านเขาก็ร่มเย็นเป็นสุขแล้ว แต่เราแสวงหามากกว่านั้นไง เราแสวงหา เรามาวัดมาวาขึ้นมาแล้ว เราทำบุญกุศลของเราแล้ว เราจะแสวงหาสังฆกรรมในหัวใจของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มีคุณธรรมในหัวใจของเรา

ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะย่อมชนะอธรรม เวลาธรรมมันเกิด ศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิด อธรรมๆ นั่งสมาธิภาวนาโง่กวง นั่งสมาธิภาวนามีแต่ความทุกข์ความยาก เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมีแต่ความทุกข์ความเจ็บใจในหัวใจ

ความทุกข์ความเจ็บใจในหัวใจนะ มันไม่มีสิ่งใดพอใจเลย ไม่มีสิ่งใดพอใจ นั่นละอธรรม นั่นคืออวิชชา นั่นคือตัดหาความทะยานอยาก นี่ไง เราต้องการตรงนี้ไง เราต้องการสิ่งที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอยู่ที่หัวใจ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็พยายามศึกษากันในทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ว่าเกิด เกิดมาจากไหน มาอยู่เพื่ออะไร ตายแล้ว ตายแล้วไปไหนไป

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่เกิดผู้ที่ตายคือหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่บุพเพนิวาสานุสติญาณ ตั้งแต่พระเวสสันดรไป การเวียนว่ายตายเกิดอย่างนั้น การสร้างอำนาจวาสนาบารมีอย่างนั้นถึงตัดแต่งพันธกรรมอย่างนั้น พระโพธิสัตว์ได้สร้างคุณงามความดีมาอย่างนั้น ถ้าสร้างคุณงามความดีอย่างนั้น ทำแต่คุณงามความดีใจ ทศชาติ ๑๐ ชาติสุดท้ายเป็นเตมีย์ใบ้ เป็นพระเจ้าสุวรรณสาม หาบพ้อหอบแม่ไว้บ่าซ้ายบ่าขวานะ หาบพ้อหอบแม่ไปตลอด เช็ดขี้เช็ดเยี่ยวพ่อแม่ตลอด นี่สร้างสมบุญญาธิการมาอย่างนั้น ตัดแต่งพันธกรรมๆ

แต่ของเราเกิดมาภพชาติหนึ่ง เราทำหน้าที่การงานเราก็บิบบิ้น เราก็มีความทุกข์ความยากแล้วแหละ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น เพราะการสร้างสมบุญญาธิการ เรามองโดยทางวิทยาศาสตร์ อู้อู! ทั้งชีวิตเลยหรือ ทำอย่างนั้นอยู่ทั้งชีวิตเลย

ไม่ใช่ชีวิตเดียว ทำอย่างนั้น ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ทำอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วถึงจะได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้างหน้า ถ้าวัดสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่พยากรณ์ อย่างหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ปรารณาของท่าน แต่ท่านก็มาพริกของท่าน ท่านมาพริกของท่านว่าถ้าปรารณาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดอย่างนี้ สร้างคุณงามความดีไปอีกอนาคตกาลข้างหน้า แล้วเวลาไปสำเร็จก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์

แต่ถ้าในปัจจุบันนี้ถ้าเรามีกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกขมันก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่เป็นสาวกสาวกอะไร สาวกสาวกอะไรมันจะได้ในภพชาตินี้ ในปัจจุบันนี้ไง ก็เลยลา ลาพระโพธิสัตว์นั้น ถึงมาประพฤติปฏิบัติ

นี่เวลาท่านสร้างสมบุญญานิการมันเวียนว่ายตายเกิดไปข้างหน้า ถ้าไปข้างหน้า การกระทำ ทำดีไป ธรรมะย่อมชนะอธรรม ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีต้องได้ดี แต่ดีมันมาช้ามาเร็ว แล้วทำดีของคน ทำดี เราทำดีกับใคร ถ้าทำดีกับพวกพาลชน ความดีของเรามันก็ขัดหูขัดตาเขา แต่เราก็ทำคุณงามความดีของเรา ต้องหลบต้องหลีกไป เพราะในวินัยพระนะ ถ้าเราไปถึงพระนะ คูสิ ชาววัชชีบุตร เวลาเป็นสิทธิวิหาริกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขามีความเห็นผิด เขาเรียไร ได้กหาปณะ คือได้เงินมา เวลาสวดปาฏิโมกข์ เขาเอาเงินมาทำบุญกัน ลงขันแล้วพระก็แบ่งกัน แล้วพระชุกคัมมาไปเจอที่สภาพแบบนี้

พอสภาพแบบนี้นะ ชาวบ้านเขาเห็นแล้วเขาก็บอก บอกกับพระที่ชุกคัมมาบอกว่า ให้ฝากไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยว่าพระที่นี้เขามีความเห็นผิดอย่างนี้ๆ

พระองค์นั้นก็รับปากแล้วไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพอทราบข่าว ทราบข่าวว่าเป็นสิทธิวิหาริกของพระสารีบุตร จะให้พระสารีบุตรไปจัดการไป พระสารีบุตรบอก อุ๊ย! พวกนี้มันนักเลง นักเลงหัวไม้เขามีมวอลชน อุ๊ย! ไปแล้วมันจะ...

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า สารีบุตรเธอจงไป แล้วเอาภิกษุไปเป็นพวก แล้วบอกให้พระชาววัชชีนั้นให้ออกจากพื้นที่ให้มัน ให้กระจายมันไป

นี่เวลาพระที่เขานักเลงหัวไม้ต่างๆ มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล มันมีมาตลอด แล้วเราไปอยู่สังคมอย่างนั้น ในธรรมวินัย ถ้าเขาทำสังฆกรรม เขาทำความผิดพลาดขึ้นมา ให้เราก้านไว้ในใจ เพราะว่าเราหัวเดียวกระเทียมลีบ เรามีความเห็นของเราที่ถูกต้องดีงาม แต่เราจะไปเผชิญกับมวลชน ไปเผชิญกับสังฆะที่เขาความเห็นผิดอย่างนั้นไม่ได้ แล้วเราโต้แย้งไปมันก็เกิดความบาดหมาง ให้ก้านไว้ในใจ ให้ก้านไว้

เรามีปัญญา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะย่อมชนะอธรรม เรามีปัญญา เรามีความรู้ของเรา สิ่งนั้นมันเป็นความคิด แต่เราพูดไป เสียงส่วนใหญ่เวลาพูดไปในพระเราต้องเป็นฉันทามติ คือต้องทุกอย่างเห็นเหมือนกันหมด ไม่มีเสียงข้างมากเสียงข้างน้อย เวลาทำสังฆกรรม ทำทุกอย่างต้องสาธุพร้อมกันเป็นฉันทามติหมด

ฉะนั้น ถ้าฉันทามติ เราจะไปโต้แย้ง มี ในพระเราถ้ามีปัญญาชน เขาบอกเขาต้องมีการเจรจา ในสงฆ์ต้องมีการหาเหตุหาผลกัน ไม่ลงกันหรอก

แต่ผู้ที่มีปัญญา ก้านไว้ในใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ว่าให้ก้านไว้ในใจ พอก้านไว้ในใจ สังฆกรรม สภาวะกรรม กรรมที่เกิดร่วมกันเราไม่รับรู้ด้วย แต่เขาทำของเขา เขาต้องได้กรรมของเขา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การกระทำทุกอย่างต้องมีเหตุมีผลทั้งหมด พันธุกรรมของจิตๆ ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจก็แล้วแต่ ถ้ามีเจตนาความตั้งใจของเรา ทำคุณงามความดีของเราด้วยความตั้งใจของเรา อันนั้นชัดเจนมาก แต่เราทำความผิดพลาดของเราไป คุณติ อกุศล เวลาทำไปด้วยความพลั้งเผลอ แต่กรรมมันก็ให้ผลๆ การให้ผลมันแตกต่างกันไป ถ้าการให้ผลมันแตกต่างกัน นี่ไง ทำด้วยเจตนา แต่ทำด้วยความพลั้งเผลอ ทำโดยไม่ได้เจตนา แต่ทำอย่างไรมันให้ผลทั้งนั้นแหละ มันมีผลของมัน นี่ผลของกรรมมีตลอด ถ้าผลของกรรมมีตลอด เราก้านไว้ในใจ เราจะทำของเรา

ธรรมะย่อมชนะอธรรม พอชนะอธรรม ชนะตั้งแต่กิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของเรานะ แต่ถ้ามันเป็นมิจฉาทิฎฐิ อธรรมอ้างว่าเป็นธรรมะ มันเป็นมิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิด เพราะความเห็นผิดของเรา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เรามีความเห็นผิด พอเห็นผิด เราก็เข้าใจว่าสิ่งนี้เป็น จินตนาการสร้างภาพขึ้นไป มันเป็นอย่างนั้น มัน

หลอกลวง หลอกลวง นี่อำนาจวาสนาของคนมันเป็นอย่างนี้ เวลาผิดพลาดไป ถ้าผิดพลาดไป ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ ฟืน แล้วละทิ้ง แล้วพลิกหัวใจเรากลับมา ถ้าฟืนแล้วละทิ้งอย่างนั้น แล้วพยายามฟืนทน มันเป็นไปได้ เวลาคนทำสมาธิแล้วได้สมาธิ เคยได้แล้วมันเสื่อมไป โหหหา เรียกร้องทั้งนั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ที่นี้ความเห็นของเราที่ผิด ความเห็นผิดมันประพฤติกฎปฏิบัติไป มันถลาล้าตัวไปแล้ว ถ้าถลาล้าตัวไปแล้ว ส่วนใหญ่แล้วกิเลสมันถอนตัวไม่ขึ้น ไม่ขึ้นเพราะอะไร เพราะมันเสียดาย เสียดายว่าลงทุนลงแรงไปแล้วจะพลิกกลับมา มันไม่ยอมทำ ถลาล้าไปเรื่อยๆ แล้วถลาล้าไปเรื่อยๆ แล้วมันไปไหนล่ะ มันก็ลงนรกอเวจีไปเรื่อยๆ

แต่ถ้ามันฟืนกลับมา ฟืนกลับมา ถ้าฟืนกลับมาละ มันก็เหมือนทางโลก เราทำอะไรผิดพลาดไปแล้วเราฟืนกลับมา มันเสียน้ำเสียดา คำว่า “เสียน้ำเสียดา” กิเลสมันอายอย่างนั้นแหละ แต่สิทธิความเป็นมนุษย์ มนุษย์ที่มีศักยภาพ มนุษย์ที่มีสติปัญญา มนุษย์ที่ฟืนมัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรรเสริญนะ สรรเสริญผู้ที่ทำผิดแล้วสารภาพผิด เป็นผู้ที่สติมีปัญญา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรรเสริญมาก คุณิ พระเราเวลาปลงอาบัติฯ การปลงอาบัติคือการประจานความผิดของเรา ผู้ใดทำความผิดแล้วสำนึกได้ แล้วกลับตัว นี่แหละสัตบุรุษ นี่แหละคนดี มันเป็นความจริงอย่างนั้นจริงๆ เพราะมันให้ผลมหาศาลเลย เพราะผลอันหนึ่งมันต้องลงนรกอเวจีไป ผลอันหนึ่งไปนะ ถึงที่สุดแล้วติดคุกติดตาราง ถึงที่สุดแล้วมีแต่ความทุกข์ ความยาก ถึงที่สุดแล้วในครอบครัวมีแต่ความระหองระแหง ถึงที่สุดแล้วในครอบครัวนั้นแตกแยก ผลของมัน

แต่ถ้าเราพลิกขึ้นมา เราพลิกกลับขึ้นมา ผลของมัน ความสงบร่มเย็นในครอบครัว ความเข้าใจกัน ความเห็นอกเห็นใจกัน ความอบอุ่นในครอบครัว ผลของมันมีความสุข ถ้ามันฟืนกลับมาได้ๆ นี่ธรรมะย่อมชนะอธรรม ธรรมะนี่แหละหล่อเลี้ยงหัวใจ ทำให้หัวใจนี้พัฒนาขึ้น ให้หัวใจมันดีขึ้น แต่มันอยู่ที่อำนาจวาสนาไง ถ้าอำนาจวาสนาของคน คนมีสติปัญญา มันแยกแยะได้ อะไรควรและอะไรไม่ควร อะไรควร ถ้าสิ่งใดที่ไม่ควรทำ เราไม่ควรทำ

ดูพระเราสิ ต้องอาบัติเพราะมีความผิด ผิดจริงๆ นี่แหละ ต้องอาบัติเพราะความผิด ต้องอาบัติเพราะไม่รู้ ไม่รู้ ฟืนทำไปนะ ต้องควร ควรและไม่ควร ถ้าของที่ไม่ควรทำ ฟืนทำไป เป็นอาบัติทันทีเลย แต่ถ้ามองไม่ชัดหรือไม่เข้าใจ วางแล้ว เพราะลัทธิเลสงสัย ลัทธิเลสงสัยทำก็ไม่ได้

ฉะนั้น สิ่งที่ทำไม่ได้ “อู๊ย! แสดงว่าพระทำอะไรไม่ได้เลย พระขยับไม่ได้เลย”

พระต้องมีอะไรล่ะ พระเรา คูสิ พระเรา สิ่งที่เป็นอยู่ทางโลก สิ่งนี้เพราะพระเรา ถ้าพูดถึงเป็นเถรวาท ตามพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ที่พระกัศสปะทำสังคายนามา มันจะมีอะไรล่ะ ก็งานรื้อค้นในหัวใจใจ งานของพระไง

ถ้างานของพระ เวลาอบรมสังฆาธิการ งานสังฆาธิการก็การซ่อมแซมบำรุงรักษา การบริหารจัดการ การบริหารจัดการมันก็เป็นเรื่องการบริหารจัดการทางโลกทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าพระที่มีสติมีปัญหา พระที่ดี รักษาหัวใจของเราที่สะอาดบริสุทธิ์แล้ว สิ่งที่มีมันจะเกิดขึ้นมา ธรรมะย่อมชนะอธรรม

ถ้าสิ่งที่มีกรรมกร มีต่างๆ ถ้าเขามีความเห็นผิดของเขานะ ความเห็นผิดของเขา เขาเห็นแก่ตัวของเขา นั่นคือเขากอบโกยแต่บาปแต่กรรมของเขา ถ้าคณะกรรมกรสิ่งที่ดี ผู้ที่มัวลน เป็นสิ่งที่มีสติปัญญา เขาเชิดชู เขาสรรเสริญของเขา มีพระดีๆ ที่เป็นเจ้าอาวาส แล้วเวลาเสียไปแล้วประชาชนรอบวัดเขาระลึกถึง ทำไมองค์นั้นท่านคืออย่างนั้นล่ะ ทำไมองค์นี้ไม่เอาไหนเลยล่ะ ระลึกถึงอยู่ตลอดเวลา นี่พูดถึงว่าสิ่งที่เขาได้เผชิญของเขา

ว่า “พระทำอะไรไม่ได้เลย ทำอะไรไม่ได้เลย”...ทำได้ ทำได้ทั้งนั้นแหละ แต่ทำได้ด้วยศีลด้วยธรรม ทำได้ด้วยคุณงามความดี คุณงามความดีเพราะอะไร เพราะหน้าที่ของพระ หน้าที่ของพระเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หน้าที่ของพระ ถ้ามันเอาหัวใจอันนั้นได้แล้วนะ หัวใจอันนั้น คูสิ ไม่มีกิเลสตัดความทะยานอยากในหัวใจ มันจะมีสิ่งใดล่ะ สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือคุณธรรมในใจนั้น แล้วถ้าคุณธรรมในใจนั้น “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดบนหัวใจเราไม่ได้เลย”

ในเมื่อไม่มีอคติ ไม่มีอคติ ไม่มีอคติ ไม่มีสิ่งใดเลย แต่ความกระทำอันนั้นก็ทำเพื่อประโยชน์ของสังคม ประโยชน์โลกทั้งนั้นแหละ เพราะประโยชน์โลก คูสิ ปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ ปัจจัย ๔ มันก็แค่ดำรงชีพเท่านั้นแหละ แล้วดำรงชีพด้วยความอบอุ่น ดำรงชีพด้วยคุณธรรม กับดำรงชีพไว้ด้วยความเศร้าหมอง ดำรงชีพไว้ด้วยความหวาดระแวง ดำรงชีพ ถ้าดำรงชีพด้วยความอบอุ่น ด้วยความสุข ความสงบ ความระงับ แล้วถ้าทางสังคมมันรู้ได้ไง มันรู้ได้ สิ่งรอบข้างเขารู้ได้ถึงความร่มเย็นเป็นสุข นี่ธรรมะย่อมชนะอธรรม

ฉะนั้น การจะประพฤติปฏิบัติธรรมมันมี มันมีความผูกพันจากหัวใจ จากครอบครัวของมาร ตั้งแต่พญามาร ลูกมาร หลานมาร เหลนมาร มันผูกพันแยกของมันนะ ทำอย่างนั้นจะได้แบบนี้ ทำอย่างนี้จะได้อย่างนั้น ทำอย่างนั้นจะดีกว่าอย่างนี้ ทำอย่างนี้จะดี มันผูกพันไปตลอด แล้วเชื่อมันได้ไหม

นี่ไง แม้แต่กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันผูกพันอยู่แล้ว แล้วปฏิบัติไป ปฏิบัติไปสิ่งที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น ถ้าใครเคยรู้เคยเห็น ใครมีคุณธรรมแล้วจะไม่เกิดมานั่งอยู่ที่นี่ ไอ้ที่มันเกิดมานั่งอยู่ที่นี่เพราะอวิชชาทั้งนั้น เพราะความไม่รู้ถึงได้เกิดมานั่งอยู่ที่นี่

ถ้านั่งอยู่ที่นี่ เวลาทำคุณงามความดีก็ทำคุณงามความดีแบบโลก โลภภัยปัญญา ปัญญาของโลก ปัญญาของโลกก็ชวนชวาวสร้างคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีก็เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็นทรัพย์อันประเสริฐ เกิดเป็นมนุษย์เป็นทรัพย์อันประเสริฐมาก เพราะเกิดเป็นมนุษย์ เพราะเกิดเป็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพ ความเป็นมนุษย์กฎหมายคุ้มครองดูแลรักษา เกิดเป็นสัตว์ คูสิ สัตว์ แมลง ๗ วัน ๘ วัน มันตายแล้ว แล้วภพชาติหนึ่งมัน ๗ วัน ภพชาติหนึ่งเราร้อยปี เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครจะเชื่อไม่เชื่อมันเป็นสิทธิ์ของส่วนบุคคล ไม่เกี่ยว แต่ความจริงมันเป็นแบบนั้น ถ้าความจริงเป็นอย่างนั้น ถ้าเกิดเป็นมนุษย์มันจะมีคุณค่ากว่าเขามหาศาล

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ประจำ เวลาหัวเวลาควายมันตายไป เนื้อของมันยังเป็นประโยชน์กับคนอื่นนะ มนุษย์ตายไป ซากศพมันเหม็นกลิ่นเหม็นคาว เขาต้องไปเผาทิ้ง เวลาตายไปแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์เลย นี่พูดถึงธาตุ ๔

แต่ปัญญาๆ มนุษย์สร้างคุณงามความดี คุณมนุษย์เป็นผู้นำ มันสร้างความร่มเย็นเป็นสุข สร้างความสงบสุขของสังคม แล้วมนุษย์ ถ้าพูดถึงชำระล้างกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เนื้อนาบุญของโลก

คนทุกข์คนจนเขาเรียกร้องที่ทำกิน เขาบอกว่าที่เขาทุกข์เขาจนเพราะเขาไม่มีที่ทำกิน ถ้าเขามีที่ทำกิน เขาจะไม่ทุกข์ไม่ร้อนขนาดนั้น มนุษย์เราทำมาหากินเลี้ยงปาก แต่ไม่เคยเจอภาวสวะ ภพ สถานะ ที่ทำคุณงามความดีของใจ สัมมาสมาธิจะเข้าไปสู่ภวสวะ เข้าไปสู่จิติจิต เข้าไปสู่ถึงจิตของตัวเอง นั่นแหละที่ทำกิน ที่ทำกินนะ จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะแยกแยะ

ของมัน มันจะเกิดคุณงามความดีของมัน มันจะเกิดคุณธรรม นี่ที่ทำกิน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

คนทุกข์คนจนเขาเรียกร้องนะว่าเขาทุกข์เขายาก เขาไม่มีที่ทำกิน เขาขอที่ทำกินๆ ไอ้ของเรา มีภวาสวะ มีภพในหัวใจ แต่ไม่รื้อค้น ไม่ค้นคว้าของเราขึ้นมาเอง ถ้ารื้อค้นก็รื้อค้นไม่เจอ ไปเช่าที่เขา เขาคิดแพงๆ ทำแล้วไม่คุ้มกับการลงทุน

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่เคยเห็นภวาสวะ ไม่เคยเห็นภพชาติของเรา ไปเชื่อเขา เขาชักนำกันไป หลงทิศหลงทางไปหมดเลย แต่ถ้าเรามีที่ทำกินของเรา ก็ที่ทำกินเราอยู่ที่นี่ หัวใจเราอยู่ที่นี่ กำหนดพุทธโศกๆ ปัญญาอบรมสมาธิ จิตมันสงบเข้ามาแล้ว ที่ทำกินของเรา หัวใจของเรา ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา มันเกิดที่นี้ไง ถ้ามันเป็นประโยชน์เป็นประโยชน์อย่างนี้

ธรรมะย่อมชนะอธรรม แล้วธรรมะมันคืออะไรละ ธรรมะคือมรรคญาณ ธรรมะคือศีลสมาธิ ปัญญา ถ้ามีปัญหา มันรู้แจ้งของมันอย่างนี้แล้วมันจะเชื่อใคร เขาหลอกหลวงไปอย่างไรก็ไม่ไปกับเขา เพราะของฉันอยู่ที่นี่ บ้านฉันอยู่ที่นี่ บ้านเรือนของฉันอยู่ที่นี่ ทรัพย์สมบัติฉันอยู่ที่นี่ อยู่ในหัวใจของเรา บังคับตั้ง สันติภูมิกโถในหัวใจนี้ อันนี้มันสัจจะความจริงใจ ธรรมะย่อมชนะอธรรม

เราทำคุณงามความดีไป สิ่งของมันจะมีกระทบกระเทือนมันธรรมดา คุณดี คุณาวุฑฒิชีบุตร พระที่มีความเห็นผิดต่างๆ เยอะแยะไปหมด นี่ก็เหมือนกัน ในสังคมมันต้องมียังนี้ทั้งนั้นแหละ เราจะสร้างคุณงามความดีของเรา เราจะทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามันจะมีผลเพราะการทำคุณงามความดี อันนั้นก็ป็นวิบากกรรม กรรมของสัตว์ สัตว์มันต้องมีวิบากกรรมอย่างนั้น แต่จะต้องทำคุณงามความดี ธรรมะย่อมชนะอธรรม ธรรมะต้องแสดงตัวของมันแน่นอน ช้าหรือเร็วเท่านั้น ธรรมะย่อมชนะอธรรม เอวัง